

2125
Bachelor of Arts (FYUP)-Third Semester
Public Administration
International Administration
(In all medium)

Time allowed: 3 Hours

Max. Marks: 90

NOTE: Attempt five questions in all, including Question No. 1 which is compulsory and selecting one question from each Unit.

x-x-x

- I. Attempt any nine of the following questions in 25–30 words each:-
- Write any two main objectives of the United Nations.
  - Mention any two challenges faced by the UN in the 21st century.
  - Name the main organs of the UN.
  - What is the function of the Economic and Social Council?
  - State the mandate of UNICEF.
  - List any two specialized agencies of the UN.
  - What does SAARC stand for?
  - State one primary function of the European Union.
  - What is the main aim of the WTO?
  - Name one function of the IMF.
  - Mention one distinctive feature of the World Bank.
  - What is the objective of the Asian Development Bank? (9×2)

UNIT - I

- II. Discuss the rationale and overview of the role of international organizations in global development. (18)
- III. Analyze the genesis and evolution of the United Nations along with the challenges faced in fulfilling its role. (18)

UNIT - II

- IV. Examine the organizational structure and functioning of any two specialized UN agencies (e.g., UNESCO and WHO). (18)
- V. Evaluate the role and impact of UNDP and ILO in global welfare and development. (18)

UNIT - III

- VI. Critically assess the structure, role and issues in the working of SAARC and ASEAN. (18)
- VII. Write a comparative note on the organizational structure and functioning of the European Union and G-20. (18)

UNIT - IV

- VIII. Critically discuss the role, structure and impact of the World Trade Organisation (WTO) on the global economy. (18)
- IX. Evaluate the functions, structure and significance of the World Bank and IMF in international economic governance. (18)

x-x-x

(Hindi and Punjabi versions enclosed)

P.T.O.

(2)

ਨੋਟ: ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਪਾँਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂ ਕੇ ਉੱਤਰ ਦੇਂ। ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਸੇ ਏਕ-ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਚਯਨ ਕਰੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-1 ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ।

- *_*_* -

1. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਨੌ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂ (ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ) ਕੇ ਉੱਤਰ 25-30 ਸ਼ਬਦੋਂ ਮੇਂ ਲਿਖਿਏ:-
(ਕ) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟ੍ਰ ਕੇ ਕੋਈ ਦੋ ਮੁਖਯ ਉਦੇਸ਼ਯ ਲਿਖਿਏ।
(ਖ) ੨੧ਵੀਂ ਸਦੀ ਮੇਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟ੍ਰ ਕੋ ਪੇਸ਼ ਆਨੇ ਵਾਲੀ ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਦੋ ਚੁਨੌਤਿਯੋਂ ਕਾ ਉਲੇਖ ਕੀਜਿਏ।
(ਗ) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟ੍ਰ ਕੇ ਪ੍ਰਮੁਖ ਅੰਗੋਂ ਕੇ ਨਾਮ ਲਿਖਿਏ।
(ਘ) ਆਰਥਿਕ ਏਵਂ ਸਾਮਾਜਿਕ ਪਰਿਪਦ ਕਾ ਕਾਰਯ ਕਯਾ ਹੈ?
(ਙ) ਯੂਨਿਸੇਫ ਕਾ ਅਧਿਦੇਸ਼ ਲਿਖਿਏ।
(ਚ) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟ੍ਰ ਕੀ ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਦੋ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਏਜੇਂਸਿਯੋਂ ਕੀ ਸੂਚੀ ਤੈਯਾਰ ਕੀਜਿਏ।
(ਛ) ਸਾਰਕ (SAARC) ਕਾ ਕਯਾ ਅਰਥ ਹੈ?
(ਜ) ਯੂਰੋਪੀਯ ਸੰਘ ਕਾ ਏਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕਾਰਯ ਲਿਖਿਏ।
(ਝ) ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ ਕਾ ਮੁਖਯ ਉਦੇਸ਼ਯ ਕਯਾ ਹੈ?
(ਞ) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟ੍ਰੀਯ ਮੁਦ੍ਰਾ ਕੋਧ ਕੇ ਏਕ ਕਾਰਯ ਕਾ ਨਾਮ ਲਿਖਿਏ।
(ਟ) ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਕੀ ਏਕ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਲਿਖਿਏ।
(ਠ) ਏਸ਼ਿਯਾਈ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਕਾ ਉਦੇਸ਼ਯ ਕਯਾ ਹੈ?

ਭਾਗ-1

2. ਵੈਸ਼ਿਵਕ ਵਿਕਾਸ ਮੇਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟ੍ਰੀਯ ਸੰਗਠਨੋਂ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕੇ ਔਚਿਤਯ ਔਰ ਅਵਲੋਕਨ ਕੀ ਵਿਵੇਚਨਾ ਕੀਜਿਏ।
3. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟ੍ਰ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਔਰ ਵਿਕਾਸ ਕਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਜਿਏ ਤਥਾ ਇਸਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਨੇ ਮੇਂ ਪੇਸ਼ ਆਨੇ ਵਾਲੀ ਚੁਨੌਤਿਯੋਂ ਕਾ ਭੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਜਿਏ।

ਭਾਗ-2

4. ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਦੋ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟ੍ਰ ਏਜੇਂਸਿਯੋਂ (ਜੈਸੇ, ਯੂਨੇਸਕੋ ਔਰ ਵਿਸ਼ਵ ਸਵਾਸਥਯ ਸੰਗਠਨ) ਕੀ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਸੰਰਚਨਾ ਔਰ ਕਾਰਯਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਾ ਪਰੀਖਣ ਕੀਜਿਏ।
5. ਵੈਸ਼ਿਵਕ ਕਲਯਾਣ ਔਰ ਵਿਕਾਸ ਮੇਂ ਯੂ.ਏ.ਡੀ.ਪੀ ਔਰ ਆਈ.ਏਲ.ਓ. ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਔਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾ ਮੂਲਯਾਂਕਨ ਕੀਜਿਏ।

ਭਾਗ-3

6. ਸਾਰਕ (SAARC) ਔਰ ਆਸਿਯਾਨ (ASEAN) ਕੀ ਸੰਰਚਨਾ, ਭੂਮਿਕਾ ਔਰ ਕਾਰਯਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕੇ ਮੁਢੋਂ ਕਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੂਲਯਾਂਕਨ ਕੀਜਿਏ।
7. ਯੂਰੋਪੀਯ ਸੰਘ ਔਰ ਜੀ-੨੦ ਕੀ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਸੰਰਚਨਾ ਔਰ ਕਾਰਯਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪਰ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਟਿੱਪਣੀ ਲਿਖਿਏ।

ਭਾਗ-4

8. ਵੈਸ਼ਿਵਕ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਪਰ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ (ਡਬਲਯੂ.ਟੀ.ਓ) ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ, ਸੰਰਚਨਾ ਔਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਜਿਏ।
9. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟ੍ਰੀਯ ਆਰਥਿਕ ਸ਼ਾਸਨ ਮੇਂ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਔਰ ਆਈ.ਏਮ.ਏਫ ਕੇ ਕਾਰਯੋਂ, ਸੰਰਚਨਾ ਔਰ ਮਹੱਤਵ ਕਾ ਮੂਲਯਾਂਕਨ ਕੀਜਿਏ।

- *_*_* -

(3)

ਨੋਟ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

- *_*_* -

1. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੌ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ (ਹਰੇਕ) ਦੇ ਉੱਤਰ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ:-
(ੳ) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਲਿਖੋ।
(ਅ) 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਕੋਈ ਦੋ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰੋ।
(ੲ) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
(ਸ) ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀ ਹੈ?
(ਹ) ਯੂਨੀਸੈਫ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੱਸੋ।
(ਕ) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰੋ।
(ਖ) ਸਾਰਕ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?
(ਗ) ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਲਿਖੋ।
(ਘ) ਡਬਲਿਊ.ਟੀ.ਓ. ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ?
(ਙ) ਆਈ.ਐੱਮ.ਐੱਫ ਦੇ ਇੱਕ ਕੰਮ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
(ਚ) ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰੋ।
(ਛ) ਏਸ਼ੀਆਈ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ?

ਭਾਗ-1

2. ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਓਚਤਤਾ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰੋ।
3. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-2

4. ਕੋਈ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਏਜੰਸੀਆਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਯੂਨੇਸਕੋ ਅਤੇ ਡਬਲਿਊ.ਐੱਚ.ਓ) ਦੇ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।
5. ਵਿਸ਼ਵ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਯੂ.ਐੱਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਅਤੇ ਆਈ.ਐੱਲ.ਓ. ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-3

6. ਸਾਰਕ ਅਤੇ ਆਸੀਅਨ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੇ ਢਾਂਚੇ, ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।
7. ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਜੀ-20 ਦੇ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲਤਾ 'ਉੱਤੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਟਿੱਪਣੀ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ-4

8. ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ (ਡਬਲਿਊ.ਟੀ.ਓ) ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਭੂਮਿਕਾ, ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।
9. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਰਥਿਕ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਆਈ.ਐੱਮ.ਐੱਫ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ, ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।

- *_*_* -